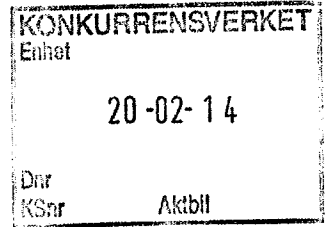

SÖKANDE
Ahsell AB, 556012-9206

Ombud: Jurist Jonathan Sundberg
c/o Tender Sverige AB
Nygatan 34
582 19 Linköping

MOTPART
Norrtälje kommun
Box 800
761 28 Norrtälje

SAKEN
Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och förordnar att Norrtälje kommuns upphandling LTA-pumpar Västanvik, dnr KS 19-1066, ska rättas på så sätt att anbudet från Ahsell AB inte förkastas och att ny utvärdering görs.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Norrtälje kommun genomför upphandling benämnd LTA-pumpar Västanvik, dnr KS 19-1066. I tilldelningsbeslut den 4 oktober 2019 har anbud från Ahlsell AB (bolaget) förkastats på grund av bristande kravuppfyllnad.

Bolaget yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering genomförs med beaktande av bolagets anbud. Till stöd för talan anför bolaget bland annat följande.

Kommunen har förkastat bolagets anbud på grund av att vikten på den offererade pumpen överstiger 25 kilo. Bolagets pump väger 47 kilo och därmed anser kommunen att anbudet inte uppfyller ska-krav på att hantering av pumpen ska kunna utföras av en person. Kommunen har därvid hänvisat till Arbetsmiljöverkets föreskrifter avseende manuella lyft. I föreskrifterna framgår det att manuella lyft av bördor över 25 kilo normalt inte ska förekomma, ett enstaka lyft på 25 kilo kan dock göras om bördan hålls nära kroppen och arbetsställningen är bra. Att Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska vara vägledning för vilken vikt pumpen får ha har dock inte framkommit i upphandlingsdokumenten. Av kravspecifikationen i upphandlingen framgår att pumpstationen ska vara utformad så att pumpbyte lätt kan göras av en person (utan maskinell hjälp eller tömningsutrustning) samt att pumpen ska vara utformad så att pumpbyte kan utföras från färdig marknivå av en person. Det anges inte att pumpen ska ha en maximal vikt eller att pumpbyte inte får underlättas med verktyg. I bolagets ingivna produktspecifikation anges att offererad pump lätt kan bytas med verktyg för att uppnå bästa arbetsmiljö. I produktspecifikationen illustreras även hur lyftet går till med medföljande lyftrep. Några manuella lyft behöver inte ske utan pumpbyte sker enkelt med de till pumpen medföljande verktygen. Med hjälp av ett stångliknande föremål fästs ett lyftrep i pumpen

som ska bytas. Pumpen vevas sedan upp med hjälp av lyftrepet som fästs i en ställning. De medföljande verktygen hanteras manuellt och är inte att likställa med en maskinell utrustning. Proceduren att byta pump kan enkelt utföras av en person och belastningen vid pumpbyte vad avser belastning ligger väl inom ramen för vad Arbetsmiljöverket rekommenderar i sina föreskrifter. Även innan och efter pumpbytet kan pumpen enkelt hanteras av en person genom att den kan rullas fram.

Bolaget har lidit eller i vart fall riskerat att lida skada på grund av det ovan anförda. Hade bolagets anbud rätteligen utvärderats hade bolaget varit den leverantör som lämnat det anbud med lägst jämförelsesumma.

Kommunen bestrider bifall till ansökan och anför bland annat följande.

Bolagets erbjudna produkt uppfyller inte ställda krav. Kommunen har i utvärderingsprotokoll den 4 oktober 2019 lämnat följande motivering.

Erbjuden pumpstation och pump uppfyller ej krav 2.1 p 9 i kravspecifikationen (pumpstationen ska vara utformad så att service och pumpbyte lätt kan utföras av en person (utan maskinell hjälp eller tömningsutrustning)) samt krav 2.2 p 8 i kravspecifikationen (pumpen ska vara utformad så att pumpbyte kan utföras från färdig marknivå av en person).

Av ingiven produktspecifikation, punkt 21.10, framgår en beskrivning av hur pumpbyte sker av erbjuden pump. (Pumpbyte sker enkelt från marknivå genom att stänga ventilen med medföljande verktyg och lyfta ur pumpen med de medföljande lyftrepen och styra med röret. Detta kan göras för hand eller med en lyftanordning för bästa arbetsmiljö.) Av produktbeskrivningen p 22.5 framgår att pumpen väger 47 kg.

I Arbetsmiljöverkets föreskrifter framgår att manuella lyft av bördor som väger mer än 25 kg ska normalt inte förekomma. Ett enstaka lyft på 25 kg kan man göra om bördan hålls nära kroppen och arbetsställningen är bra. Norrtälje kommun följer Arbetsmiljöverkets föreskrifter vid lyftarbeten och har särskilt ställt krav på att pumpstationen och pumpen ska vara så utformad så att hela hanteringen av service och byte ska kunna utföras av en person. Då erbjuden pump väger 47 kg uppfyller den inte kraven som ställts på att hanteringen ska kunna utföras av en person.

Ett byte av pump involverar ett flertal arbetsmoment för den personal som ska utföra bytet. Vid ett byte av pump utgörs ett arbetsmoment av själva upptagningen av pumpen men därefter följer hantering och förflyttning av pumpen till det transportfordon som ska forsla bort aktuell pump. På samma sätt måste en ny pump föras från transportfordonet till pumpstationen. De faktiska förhållandena där aktuella pumpar och pumpstationerna kommer att installeras är av varierande art men kräver att pumparna kan lyftas, förflyttas och hanteras av en person. Kommunen har, mot bakgrund härav, ställt kravet på hantering av en person utan maskinell hjälp eller tömningsutrustning. Bolaget anger att deras pumpar enkelt rullas fram och därmed inte behöver lyftas av aktuell person. I anbudet återfinns ingen beskrivning hur detta rullningsmoment ska gå till eller någon tillhörande utrustning för detta moment i form av en vagn eller kärra. Även om det i anbudet skulle ha ingått sådan utrustning medger inte terrängen i delar av aktuellt område en sådan hantering. Vidare framgår tydligt att bolagets pump kräver verktyg och lyftrep för att hanteras av en person. Kommunen har uttryckligen ställt krav på att hanteringen ska kunna ske utan hjälpmedel och utrustning. Bolagets erbjudna produkt uppfyller således inte ställda ska-krav och har därmed rätteligen förkastats.

Bolaget har därefter yttrat bland annat följande. Det framkommer inte i upphandlingsdokumenten att hanteringen kring pumpen är så svårhanterlig på grund av yttre omständigheter att pumpen ska kunna bäras av en person. Det finns ingen kravställning på att pumpen efter och innan pumpbyte ska kunna hanteras utan hjälpmedel såsom en vagn eller kärra. Bolagets pump rullas dessutom fram utan sådan hjälp. Om kommunen önskar upphandla en pump som kan bäras av en person och som inte får väga mer än 25 kilo bör detta anges i underlaget. Kommunen bör i sådant fall även ange att terrängen i vilken de aktuella pumpstationerna befinner sig är så svårhanterlig att en kärra eller vagn inte kan framföras. Ett sådant krav förefaller dessutom orimligt

eftersom även en pump som väger 25 kilo inte kan bäras för hand av en person en längre sträcka i svår terräng. I kommunens egna faktablad om LTA-pumpar anges att LTA-pumpens placering ska vara sådan att det går att ta sig obehindrat mellan LTA-enheten och farbar väg. Den information som har funnits tillgänglig för leverantörer har således inte kunnat tolkas som att terrängen är så svår att en rullande hantering av pumpen inte kan genomföras.

Kommunen har därefter beretts tillfälle att yttra sig, men har inte avhörtts.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målen är om det föreligger skäl för ingripande enligt LOU på de grunder bolaget anför.

För att kunna ingripa mot upphandlingen krävs enligt 20 kap. 6 § LOU att den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada. Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska även genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

I mål om överprövning enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

Av punkt 2.1 p. 9 och 2.2 p. 8. i upphandlingsunderlaget, Krav pumpstation och pump, framgår följande.

Pumpstationen ska vara utformad så att service och pumpbyte lätt kan utföras av en person (utan maskinell hjälp eller tömningsutrustning)

Pumpen ska vara utformad så att pumpbyte kan utföras från färdig marknivå av en person.

Förvaltningsrätten finner att det i upphandlingsunderlaget inte har ställts upp något krav på att pumpen ska ha en minsta vikt. Inte heller anges i underlaget att Arbetsmiljöverkets föreskrifter angående manuella lyft utgör en tvingande del av kravställningen. Sådana krav hade enligt förvaltningsrättens mening i sig kunnat vara möjliga, men eftersom de inte uppställts i underlaget så har det inte funnits någon möjlighet att förkasta ett anbud på grund av en uppfattad brist i dessa avseenden. Frågan är då om bolagets offererade pump i övrigt uppfyller det formulerade kravet att service och pumpbyte lätt kan utföras av en person utan maskinell hjälp eller tömningsutrustning. Kommunen har i förvaltningsrätten anfört att det ställts krav på att hanteringen ska kunna ske utan hjälpmedel och utrustning. Förvaltningsrätten konstaterar dock att det i upphandlingsunderlaget endast omnämns *maskinell hjälp eller tömningsutrustning*. Med maskinell hjälp torde förstås någon form av utrustning som drivs av en yttre kraft- eller energikälla. Enligt domstolens mening kan de aktuella hjälpmedlen, så som de beskrivs av bolaget, inte vara att beteckna som maskinell hjälp. Det har heller inte framkommit att erforderliga arbetsinsatser inte kan göras lätt av en person. Vad avser transporten av pumpen kan slutligen konstateras att inget krav ställts rörande detta i upphandlingen.

Förvaltningsrätten finner utifrån vad som har framkommit i målet att anbudet från bolaget måste anses uppfylla upphandlingens krav och att kommunen således inte haft fog för att förkasta anbudet på de angivna grunderna. Förvaltningsrätten har då även beaktat att det är den

upphandlande myndigheten, och inte anbudsgivaren, som står den huvudsakliga risken för eventuella otydligheter i ett förfrågningsunderlag (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 11 september 2013 i mål nr 2846-13) Kommunens agerande har vidare medfört att bolaget lidit eller kunnat komma att lida skada. Då skäl för ingripande enligt LOU föreligger ska ansökan om överprövning bifallas. Eftersom den konstaterade felaktigheten hänför sig till anbudsprövningen är det tillräckligt att förordna om rättelse i form av ny anbudsprövning där bolagets anbud ska beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-05).

Susanna Pohl Söderman
rådman

Målet har beretts av föredragande juristen Nicklas Rydgren.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.

